

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 3Tos/87/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3122010698
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Hargaš
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2022:3122010698.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Hargaša a sudcov JUDr. Michala Eliaša a JUDr. Milana Straku v trestnej veci proti odsúdenému V. Q., nar. XX.XX.XXXX v C., trvale bytom V. C., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Dubnica nad Váhom, na neverejnom zasadnutí dňa 21. septembra 2022 prejednal sťažnosť prokurátora Okresnej prokuratúry Trenčín proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín zo dňa 20. júla 2022, sp. zn. 37Pp/201/2022 a takto

rozhodol:

Podľa § 194 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku z r u š u j e s a napadnuté uznesenie v celom rozsahu a u k l a d á s a okresnému súdu, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

odôvodnenie:

Uznesením Okresného súdu Trenčín zo dňa 20. júla 2022, sp. zn. 37Pp/201/2022, bolo rozhodnuté nasledovne:

„I. Podľa § 66 odsek 1, odsek 2 Trestného zákona v spojení s § 415 odsek 1 Trestného poriadku sa odsúdený V. Q., nar. XX.XX.XXXX, podmienene prepúšťa z výkonu trestu odňatia slobody uloženého mu trestným rozkazom Okresného súdu Trenčín sp. zn. 1T/82/2021 zo dňa 08.09.2021 a z výkonu trestu odňatia slobody uloženého mu trestným rozkazom Okresného súdu Trenčín sp. zn. 8T/10/2020 zo dňa 04.05.2020 v spojení s uznesením Okresného súdu Trenčín sp. zn. 8T/10/2020 zo dňa 01.04.2022.

II. Podľa § 68 odsek 1 Trestného zákona určuje odsúdenému skúšobnú dobu 3 (tri) roky a súčasne nariaďuje probačný dohľad nad odsúdeným 2 (dva) roky a zároveň odsúdenému ukladá v čase probačného dohľadu nasledujúcu povinnosť:

- podľa § 51 odsek 4 písmeno k) Trestného zákona príkaz zamestnať sa alebo uchádzať sa preukázateľne o zamestnanie.“

Citované uznesenie nenadobudlo právoplatnosť, pretože proti nemu podal prokurátor sťažnosť do zápisnice o verejnom zasadnutí ihneď po vyhlásení uznesenia.

Prokurátor podanú sťažnosť dodatočne písomne odôvodnil. V úvode odôvodnenia poukázal na obsah výrokovvej časti napadnutého uznesenia. Ďalej uviedol nasledovné:

„Proti tomuto uzneseniu podal intervenujúci prokurátor v zákonnej lehote sťažnosť. Dôvodom sťažnosti je najmä absencia materiálnej podmienky pre podmienčné prepustenie.

Z hodnotenia riaditeľa Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby v Dubnici nad Váhom vyplýva, že program zaobchádzania je u odsúdeného zameraný najmä na plnenie povinností vyplývajúcich z noriem upravujúcich problematiku výkonu trestu, prehľbovanie

kritického postoja k trestnej činnosti, aktívne a zmysluplné využívanie voľného času, zúčastňovanie sa spoločne organizovaných aktivít, dodržiavanie pracovnej disciplíny, plnenie povinností vyplývajúcich z pracovného zaradenia, vykonávanie činností pre všeobecný rozvoj osobnosti odsúdeného a udržiavanie kontaktov s vonkajším prostredím. Program zaobchádzania plní čiastočne v bode edukácia z dôvodu zaznamenaného porušenia predpisov. Odsúdený bol doposiaľ jedenkrát disciplinárne potrestaný, disciplinárne odmenený nebol.

Resocializačná prognóza u odsúdeného je hodnotená ako menej priaznivá na základe stredného rizika sociálneho zlyhania, pričom odsúdený len čiastočne preukazuje splnenie podmienok na podmiennečné prepustenie a ústav neodporúča jeho podmiennečné prepustenie.

Som toho názoru, že prvostupňový súd nedostatočne vyhodnotil rizikové faktory odsúdeného a tiež sa nedostatočne vysporiadal s vyššie uvedenými skutočnosťami.

V zmysle § 66 odsek 1 Trestného zákona alinea prvá sa pre splnenie materiálnych podmienok podmiennečného prepustenia vyžaduje, aby odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojim správaním preukázal polepšenie, a že možno od neho očakávať vedenie riadneho života v budúcnosti.

Podľa § 66 odsek 2 Trestného zákona pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, a v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody je nevyhnutné dôsledne prihliadať na všetky poznatky o osobe odsúdeného vyplývajúce z jeho predchádzajúceho života, a teda aj na osobnostné charakterové vlastnosti odsúdeného, vyplývajúce z poznatkov, že je opakovane vo výkone trestu odňatia slobody.

Z aktuálneho odpisu registra trestov vyplýva, že odsúdený V. Q. bol doposiaľ šesťkrát súdne trestaný, a to prevažne pre úmyselné trestné činy rôznorodej povahy, pričom mu bol opakovane ukladaný podmiennečný trest odňatia slobody, avšak odsúdený sa aj naďalej dopúšťal ďalšej trestnej činnosti. Po vyhodnotení rozhodných skutočností je zrejmé, že pôsobenie na odsúdeného podmiennečným odsúdením nevedlo V. Q. k vedeniu riadneho života.

Aj napriek skutočnosti, že odsúdený V. Q. je vo výkone trestu prvýkrát, som toho názoru, že prvostupňový súd nedostatočne vyhodnotil rizikové faktory odsúdeného, nakoľko aj z pohľadu predchádzajúcich odsúdení, mal odsúdený dostatok možností preukázať zmenu svojho správania, avšak ich nevyužil, nakoľko predchádzajúce odsúdenia u neho nespĺnili zákonom predpokladaný účel, ktorý by svedčil o jeho snahe po náprave a polepšení sa.

Recidíva odsúdeného svedčí o výraznom narušení jeho osobnostnej štruktúry a jeho správanie nie je prehodnocované smerom k rešpektovaniu spoločenských vzťahov a záujmov chránených trestným zákonom. Jeho predchádzajúce odsúdenia, ktoré boli vo forme podmiennečného odsúdenia, nespĺnili svoj prevýchovný efekt, nevedli k efektívnej náprave jeho správania a úroveň polepšenia.

Mám za to, že z hľadiska naplnenia výchovného účelu trestu v zmysle § 34 odsek 1 Trestného zákona vo vzťahu k odsúdenému V. Q., ktorý je opakovane súdne trestaný, má do popredia vystupovať represívna zložka trestu, nakoľko u odsúdeného došlo k opakovanému páchaniu úmyselnej trestnej činnosti. Odsúdený V. Q. len čiastočne preukazuje splnenie podmienok na podmiennečné prepustenie.

Zo zmyslu inštitútu podmiennečného prepustenia vyplýva, že podmiennečné prepustenie nie je automaticky udeľovanou odmenou za relatívne dobré správanie vo výkone trestu bez ohľadu na účel trestu. Tieto skutočnosti odôvodňujú podmiennečné prepustenie len vtedy, keď so zreteľom na ne, ale aj so zreteľom na ďalšie skutočnosti, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnená nádej, že odsúdený bude viesť aj na slobode riadny život a nie je tu pre spoločnosť príliš veľké riziko recidívy.

Súd pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení odsúdeného musí posudzovať osobu odsúdeného komplexne, nielen podľa jeho správania sa počas výkonu trestu, ale má prihliadať aj na jeho osobnostné črty a predchádzajúci spôsob života. V tejto súvislosti súd musí starostlivo hodnotiť kvalitatívne naplnenie

materiálnej podmienky v podobe očakávania, že odsúdený v budúcnosti povedie riadny život, aby súd aj pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody naplnil ochrannú funkciu trestného práva.

Vo vzťahu k odsúdenému V. Q. súd túto podmienku pozitívneho vedenia riadneho života v budúcnosti vyhodnotil jednostranne, nekriticky v prospech odsúdeného a to aj napriek tomu, že Ústav na výkon trestu odňatia slobody Dubnica nad Váhom vo svojom hodnotení jednoznačne konštatuje menej priaznivú resocializačnú prognózu odsúdeného, u ktorého je stredné riziko sociálneho zlyhania. Na základe týchto podkladov ústav na výkon trestu svoje hodnotenie uzavrel neodporúčaním podmiennečného prepustenia odsúdeného.

Vzhľadom na uvedené som toho názoru, že u odsúdeného nie je možné dôvodne predpokladať, že v budúcnosti povedie riadny život, a preto pre jeho podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody nie sú splnené zákonné predpoklady.

Vzhľadom k vyššie uvedeným skutočnostiam navrhujem, aby Krajský súd v Trenčíne podľa § 194 odsek 1 písmeno b) Trestného poriadku napadnuté uznesenie Okresného súdu Trenčín sp. zn. 37 Pp/201/22 zo dňa 20.07.2022 zrušil a zároveň podľa § 66 odsek 1, odsek 2 Trestného zákona návrh odsúdeného V. Q. o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody ako nedôvodný zamietol.“

K sťažnosti prokurátora sa písomne odsúdený nevyjadril.

Krajský súd v Trenčíne, ako nadriadený súd, na neverejnom zasadnutí podľa § 192 ods. 1 písm. a), b) Trestného poriadku (ďalej len „Tr. por.“) preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia, ako aj konanie, ktoré im predchádzalo. Na základe svojej prieskumnej povinnosti dospel k záveru, že sťažnosť prokurátora je dôvodná.

V rámci preskúmania správnosti samotných výrokov napadnutého uznesenia, krajský súd skúmal, či je napadnuté uznesenie v súlade so zákonom.

Podľa § 66 ods. 1 Trestného zákona (ďalej len „Tr. zák.“) súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a

a) ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody,

b) ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody,

c) ak ide o osobu odsúdenú za zločin, ktorá nebola pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody po výkone polovice uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody; súd zároveň nariadi kontrolu technickými prostriedkami.

Podľa § 66 ods. 2 Tr. zák. pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Podľa § 66 ods. 3 Tr. zák. ak odsúdený má vykonať viac trestov odňatia slobody, odsúdený môže byť podmiennečne prepustený najskôr po výkone súčtu pomerných častí uložených trestov podľa odseku 1 písm. a) až c), § 67 ods. 1 a 2 a celého zvyšku trestu podľa § 68 ods. 2.

Na základe preskúmania veci krajský súd zistil, že hoci vyššie citované ustanovenie § 66 ods. 1 Tr. zák. obsahuje písmená a), b), c), vo výroku napadnutého uznesenia v rozpore s ustanovením § 176

ods. 1 písm. c) Tr. por. absentuje uvedenie konkrétneho písmena ustanovenia § 66 ods. 1 Tr. zák., ktoré okresný súd na posúdenie veci použil.

Pokiaľ ide o vecnú stránku posudzovania splnenia zákonných podmienok pre podmienené prepustenie odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody, krajský súd považuje za potrebné zdôrazniť, že o dĺžke trestu, a teda aj o dĺžke pôsobenia výchovného účinku tohto trestu na odsúdeného rozhoduje súd, ktorý vydal právoplatný odsudzujúci rozsudok. Na druhej strane zákonodarca dobrodením, zakotveným v ustanoveniach o podmienenom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody, ustanovil možnosť podmieneného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody za splnenia zákonom stanovených podmienok. Z právnej úpravy tohto inštitútu nepochybne vyplýva, že zákonodarca prezumuje možnosť nápravy páchatelov trestných činov v rámci výkonu trestu odňatia slobody do takej miery, že i výkonom tohto trestu po dobu kratšiu, než ju stanovil súd v odsudzujúcom rozsudku, je možné pri správnom výchovnom pôsobení dosiahnuť výchovný účel trestu, teda nápravu páchatel'a trestného činu, aby sa do budúcnosti už nedopúšťal trestnej činnosti aj pri jeho pobyte na slobode. Zákonodarca pritom neurčil povinnosť súdu podmienené prepustiť každého odsúdeného, ale ponecháva na úvahu súdu posúdiť, či výchovný účel trestu odňatia slobody aj kratšieho trvania zapôsobil na toho ktorého odsúdeného v takom rozsahu, že z hľadiska zabezpečenia ochrany spoločnosti nie je potrebné, aby odsúdený vykonal celý uložený trest odňatia slobody. V tejto súvislosti považuje krajský súd tiež za potrebné zdôrazniť, že z hľadiska naplnenia výchovného účelu trestu v zmysle § 34 ods. 1 Tr. zák. u osoby, ktorá je vo výkone trestu odňatia slobody prvýkrát, vystupuje do popredia výchovná zložka trestu, na rozdiel od osoby, ktorá je opakovane vo výkone trestu odňatia slobody, u ktorej vystupuje do popredia represívna zložka trestu, keďže u takejto osoby došlo k opakovanému páchaniu trestnej činnosti napriek predchádzajúcemu výkonu trestu odňatia slobody.

Podľa ustálenej súdnej praxe (viď. R 62/1965) správa o správaní sa odsúdeného a plnení svojich povinností vo výkone trestu odňatia slobody v súvislosti s posudzovaním splnenia podmienok na podmienené prepustenie odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody musí byť natoľko konkrétna, aby bolo možné preveriť údaje a tvrdenia, ktoré sú v nej uvedené a potom ich hodnotiť pri rozhodovaní o podmienenom prepustení. Bez preštudovania základného trestného spisu nemožno zodpovedne posúdiť ani závažnosť trestnej činnosti, ani stupeň prevýchovy odsúdeného. V konaní o podmienenom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody treba hodnotiť predovšetkým stav prevýchovy odsúdeného s prihliadnutím na ustanovenie § 66 ods. 1 Tr. zák. (viď R 63/1965).

Z obsahu spisového materiálu tiež vyplýva, že okresný súd v prejednávanej veci v rozpore s vyššie uvedenou ustálenou súdnou praxou si nežadovávajúci spisový materiál, týkajúci sa odsúdenia odsúdeného, prípadne častí spisu nevyhnutných pre rozhodnutie o žiadosti odsúdeného o podmienené prepustenie, z ktorého dôvodu okresný súd objektívne nemohol mať k dispozícii všetky podklady potrebné pre zodpovedné posúdenie závažnosti trestnej činnosti odsúdeného a stupňa jeho prevýchovy, vrátane posúdenia kritickosti postoja odsúdeného k spáchanej trestnej činnosti. Okresný súd mal k dispozícii len trestný rozkaz Okresného súdu Trenčín sp. zn. 1T/82/2021 zo dňa 08.09.2021, trestný rozkaz Okresného súdu Trenčín sp. zn. 8T/10/2020 zo dňa 04.05.2020, uznesenie Okresného súdu Trenčín sp. zn. 8T/10/2020 zo dňa 01.04.2022 o neosvedčení sa odsúdeného v skúšobnej dobe, z ktorého dôvodu okresný súd nemal žiadny podklad na to, aby mohol v danej veci náležite posúdiť, za akých okolností bola odsúdeným spáchaná trestná činnosť, čo ho viedlo k spáchaniu trestnej činnosti, aký viedol život odsúdený pred odsúdením, a získať tak relevantné podklady k posúdeniu v kontexte ostatných dôkazov preukázania polepšenia a možnosti očakávania, či odsúdený v budúcnosti povedie riadny život.

Krajský súd záverom dodáva, že sa dostatočným spôsobom nezaoberal aj skutočnosťou, za akých okolností, kde a kedy bol odsúdený disciplinárne potrestaný počas výkonu nepodmieneného trestu, či sa nepovoleného fajčenia dopustil na začiatku výkonu trestu, či to bolo len mimo vyhradeného priestoru na fajčenie alebo priamo vo vnútorných priestoroch ústavu. Preto bude úlohou okresného súdu sa zodpovedne zaoberať aj touto skutočnosťou.

Keďže z uvedených dôvodov krajský súd dospel k záveru, že napadnuté uznesenie okresného súdu je nielen nepreskúmateľné, ale aj predčasné, podľa § 194 ods. 1 písm. b) Tr. por. rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Po vrátení veci bude úlohou okresného súdu zadovážiť si spisový materiál, na základe ktorého odsúdený vykonáva uložené tresty odňatia slobody, vykonať dokazovanie v rozsahu nevyhnutnom pre zákonné rozhodnutie o žiadosti odsúdeného o podmienéčné prepustenie a rozhodnúť vo veci.

Toto rozhodnutie bolo prijaté hlasmi členov senátu v pomere 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.